1000

ZBIÓR

UKŁADÓW ZBIOROWYCH PRACY

ROK III   Warszawa, dnia 22 maja 1939 r.   Nr 32

TREŚĆ:

86.

ZARZĄDZENIE
MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 16 maja 1939 r.

o nadaniu układowi zbiorowemu pracy z dnia 3 grudnia 1938 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich hut szklanych produkujących butelki monopolowe na obszarze całego Państwa.

Na podstawie art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) i rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) zarządzam co następuje:

§ 1.

Układowi Zbiorowemu Pracy, zawartemu w Warszawie w dniu 3 grudnia 1938 r. nadaję moc powszechnie obowiązującą dla wszystkich hut szklanych produkujących butelki monopolowe na obszarze całego Państwa.

Tekst powyższego układu został ogłoszony przy obwieszczeniu Ministerstwa Opieki Społecznej z dnia 7 marca 1939 r. (Zbiór Układów Zbiorowych Pracy Nr 17, poz. 43).

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Opieki Społecznej:
(—) *M. Zyndram-Kościałkowski.*

87.

ZARZĄDZENIE MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 6 maja 1939 r.

o nadaniu układowi zbiorowemu pracy z dnia 1 marca 1939 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw budowlanych na obszarze miasta Środy i powiatu średzkiego.

Na podstawie art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) i rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) zarządzam co następuje:

§ 1.

Układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Środzie w dniu 1 marca 1939 r., nadaję moc powszechnie obowiązującą dla wszystkich przedsiębiorstw budowlanych na obszarze miasta Środy i powiatu średzkiego.

Tekst powyższego układu został ogłoszony przy obwieszczeniu Ministerstwa Opieki Społecznej z dnia 31 marca 1939 r. (Zbiór Układów Zbiorowych Pracy Nr 23, poz. 57).

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *M. Zyndram-Kościałkowski*

88.

OBWIESZCZENIE MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 5 maja 1939 r.

o wniosku w sprawie nadania mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich robót budowlanych na obszarze powiatów: leszczyńskiego, gostyńskiego, kościańskiego, rawickiego, wolsztyńskiego i śremskiego układowi zbiorowemu pracy z dnia 11 marca 1939 r.

Ministerstwo Opieki Społecznej obwieszcza, że Związek Pracowników Budowlanych i Pokrewnych Zawodów Zjednoczenia Zawodowego Polskiego w Rzeczypospolitej Polskiej, Oddział w Poznaniu, zgłosił do Ministerstwa Opieki Społecznej w myśl art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) oraz rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) wniosek o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich robót budowlanych na obszarze powiatów: leszczyńskiego, gostyńskiego, kościańskiego, rawickiego, wolsztyńskiego i śremskiego układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Lesznie w dniu 11 marca 1939 r.:

a) po stronie pracodawców przez następujących przedsiębiorców budowlanych: Fr. Polaszka, Z. Perkowskiego, K. Grzegorczyka, St. Kozaka, Jana Mocka, Jana Szymańskiego, A. Walkowiaka, A. Sobkowiaka, Antoniego Rzeźniczaka, Spichala, Mioduszewskiego, St. Kominowskiego, Antoniego Kajewskiego, Marcina Kaczmarka, Fr. Schwenglera, St. Szydłowskiego, T. Goldmanna, L. Popielasa, Sylwestra Kahla, Jaugscha, Ignacego Gidaszewskiego, Antoniego Pazołę, St. Wojciechowskiego, T. Wiśniewicza, Zenona Eitnera, Piotra Skrobałę, Franciszka Ruszczyńskiego, Fr. Domagalskiego, T. Gurtlera, Augusta Sprengera, Fr. Tobołę, Antoniego Antoniaka, J. Zielińskiego, Fliegera, Szczepana Stęsika, Ignacego Łukaszewskiego, Stanisława Stanisławskiego, Stanisława Sumelkę, Romana Błażejczaka, J. Gorszkiego, Jana Grzesieckiego, Józefa

Rogozińskiego, St. Napierałę, K. Peiserta, St. Kuśnierkiewicza, Ignacego Pawłowskiego, Aleksego Naskręta, St. Sławka, Walentego Chudego, W. Karwatkę, St. Wiśniewicza, Wojciecha Kaźmierczaka, W. Łukaszewskiego, Szczepana Olejnika, A. Białasa, Rohsdeutschera, Friedricha Buchwalda, Fr. Domagalskiego, Józefa Gabryelskiego, Rutkowskiego, Wincentego Hoffmana, Siekierkowskiego, Jana Szymańskiego i Wł. Nawrockiego,

b) po stronie pracowniczej przez Związek Pracowników Budowlanych i Pokrewnych Zawodów Zjednoczenia Zawodowego Polskiego w Rzeczypospolitej Polskiej, Oddział w Poznaniu.

Tekst układu zbiorowego pracy podany jest poniżej.

Sprzeciwy w sprawie nadania powyższemu układowi mocy powszechnie obowiązującej wnosić należy do Ministra Opieki Społecznej za pośrednictwem Inspektora Pracy X Okręgu (Poznań, ul. Dąbrowskiego Nr 35/37) w ciągu dni 14.

Termin 14-dniowy biegnie od daty ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

(—) *M. Klott*
Główny Inspektor Pracy
i Dyrektor Departamentu

1 zał.

Zał. do obw. M. O. S. z dn. 5.V. 1939 r.

UKŁAD ZBIOROWY PRACY

dla robót budowlanych w powiatach: leszczyńskim, gostyńskim, kościańskim, rawickim, wolsztyńskim i śremskim.

Pomiędzy reprezentacją pracodawców w składzie: *Franciszka Polaszka, Kazimierza Peiserta, Wawrzyna Łukaszewskiego, Tomasza Wiśniewicza, Tadeusza Gurtlera, Stanisława Kozaka, Antoniego Sobkowiaka, Jana Gorszkiego, Jana Siekierkowskiego, Zygmunta Perkowskiego, Jana Szymańskiego, Kazimierza Grzegorczyka, Antoniego Kajewskiego, Ignacego Pawłowskiego, Franciszka Toboły, Antoniego Antoniaka,* ustanowioną protokólarnie w dniu 11 marca 1939 r. przez następują-

cych przedsiębiorców budowlanych z terenu powiatów: leszczyńskiego, gostyńskiego, kościańskiego, rawickiego, wolsztyńskiego i śremskiego: *Franciszka Polaszka, Zygmunta Perkowskiego, Kazimierza Grzegorczyka, Stanisława Kozaka, Jana Mocka, Jana Szymańskiego, A. Walkowiaka, Antoniego Sobkowiaka, Antoniego Rzeźniczaka, Spichala, Mioduszewskiego, St. Kominowskiego, Antoniego Kajewskiego, Marcina Kaczmarka, Fr. Schwenglera, St. Szydłowskiego, T. Goldmanna, L. Popielasa, Sylwestra Kahla, Jaugscha, Ignacego Gidaszewskiego, Antoniego Pazołę, St. Wojciechowskiego, Tomasza Wiśniewicza, Zenona Eitnera, Piotra Skrobałę, Franciszka Ruszczyńskiego, Fr. Domagalskiego, T. Gurtlera, Augusta Sprengera, Franciszka Tobołę, Antoniego Antoniaka, J. Zielińskiego, Fliegera, Szczepana Stęsika, Ignacego Łukaszewskiego, Stanisława Stanisławskiego, Stanisława Sumelkę, Romana Błażejczaka, Jana Gorszkiego, Jana Grzesieckiego, Józefa Rogozińskiego, St. Napierałę, K. Peiserta, St. Kuśnierkiewicza, Ignacego Pawłowskiego, Aleksego Naskręta, St. Sławka, Walentego Chudego, W. Karwatkę, St. Wiśniewicza, Wojciecha Kaźmierczaka, W. Łukaszewskiego, Szczepana Olejnika, A. Białasa, Rohsdeutschera, Friedricha Buchwalda, Fr. Domagalskiego, Józefa Gabryelskiego, Rutkowskiego, Wincentego Hoffmana, Siekierwowskiego, Jana Szymańskiego i Wł. Nawrockiego* — z jednej strony,

a Związkiem Pracowników Budowlanych i Pokrewnych Zawodów Zjednoczenia Zawodowego Polskiego w Rzeczypospolitej Polskiej, Oddział w Poznaniu — w osobach: *Mikołaja Nadera, Stanisława Kostańskiego, Franciszka Jankowiaka, Józefa Krysickiego, Stanisława Tschuschkę, Bronisława Dubickiego* — z drugiej strony,

został zawarty w Lesznie w dniu 11 marca 1939 r. przy udziale *Juliana Włodarczyka,* inspektora pracy, układ zbiorowy pracy treści następującej:

§ 1.

Zakres mocy układu.

Niniejszy układ zbiorowy pracy obowiązuje na wszystkich robotach budowlanych, na obszarze powiatów: leszczyńskiego, gostyńskiego, kościańskiego, rawickiego, wolsztyńskiego i śremskiego — w miastach, na wsi i w obszarach dworskich.

§ 2.

Ogólne prawa i obowiązki stron.

Przyjmowanie i zwalnianie pracowników odbywa się w sposób przewidziany w odpowiednich przepisach prawnych.

§ 3.

Czas pracy wynosi 48 godzin na tydzień. Odrabianie nieprzepracowanych godzin jest dopuszczalne na warunkach, przewidzianych przez przepisy prawne o czasie pracy.

§ 4.

Godzin nadliczbowych bez pisemnego zlecenia pracodawcy wykonywać nie wolno; przepis powyższy, w razie pominięcia, nie zwalnia pracodawców i pracowników od odpowiedzialności w ramach przepisów prawnych o czasie pracy.

§ 5.

Na robotach budowlanych, gdzie jest zatrudnionych powyżej 6 pracowników, pracownicy wybierają jednego delegata, który jest pośrednikiem pomiędzy pracownikami a pracodawcą.

§ 6.

Wstęp na budowę osobom niezatrudnionym w celu urządzania agitacji jest wzbroniony.

§ 7.

Przynależność lub nieprzynależność do organizacji zawodowej nie może być powodem do robienia trudności przy przyjęciu do pracy lub powodem do zwolnienia z pracy.

§ 8.

Płaca godzinna.

Od dnia 1 kwietnia 1939 r. ustala się następujące stawki godzinne:

I.	czeladnik murarski i ciesielski do 1 roku po wyuczeniu	57 gr
II.	czeladnik murarski i ciesielski od 1 do 3 lat po wyuczeniu oraz ponad 65 lat wieku . . .	62 „
III.	czeladnik murarski i ciesielski po 3 latach po wyuczeniu	67 „
IV.	robotnik od 18 lat do 21 lat	37 „
V.	robotnik ponad 21 lat	44 „

Na robotach budowlanych gdzie pracuje do 6 czeladników obowiązuje zatrudnienie przynajmniej 50% czeladników, wymienionych w punkcie III.

Na robotach, gdzie pracuje powyżej 6 czeladników obowiązuje zatrudnienie poszczególnych kategorii czeladników w stosunku 4 : 2 : 1, licząc w kolejności punkty III, II, I.

§ 9.

Strony, zawierające niniejszy układ, nie wykluczają pracy akordowej, po ustaleniu odpowiedniej taryfy akordowej.

§ 10.

Wypłaty dokonuje się w okresach tygodniowych, w środy, bezpośrednio po ukończeniu pracy.

§ 11.

Przestrzeganie warunków układu.

Strony wybierają Komisję Kontrolną, powołaną do kontroli budowli i zwalczania partactwa w zawodzie budowlanym.

Komisja składa się po jednym członku z każdej strony na każdy powiat.

§ 12.

Warunki umowy indywidualnej o pracę mniej korzystne dla pracownika, niż przewiduje niniejszy układ zbiorowy pracy, są nieważne i ulegają zastąpieniu z mocy prawa przez odpowiednie postanowienia niniejszego układu, natomiast warunki korzystniejsze pozostają w mocy.

§ 13.

Okres trwania układu.

Układ niniejszy obowiązuje od dnia 1 kwietnia 1939 r. do dnia 31 marca 1940 r.

O ile na trzy miesiące przed upływem terminu wygaśnięcia, tj. najpóźniej do dnia 31 grudnia 1939 r. nie nastąpi pisem-

ne zapowiedzenie wygaśnięcia układu, układ przedłuża się automatycznie na dalszy rok, z zachowaniem powyższego terminu zapowiedzenia wygaśnięcia.

Leszno, dnia 11 marca 1939 r.

Reprezentacja pracodawców:

(—) *Fr. Polaszek*
(—) *T. Wiśniewicz*
(—) *K. Grzegorczyk*
(—) *Fr. Toboła*
(—) *K. Peisert*
(—) *W. Łukaszewski*
(—) *Antoni Kajewski*
(—) *Jan Gorszki*
(—) *Ignacy Pawłowski*
(—) *Stanisław Kozak*
(—) *Tadeusz Gurtler*
(—) *A. Sobkowiak*
(—) *A. Antoniak*
(—) *J. Siekierkowski*
(—) *Z. Perkowski*

Związek Pracowników Budowlanych i Pokrewnych Zawodów Zjednoczenia Zawodowego Polskiego w Rzeczypospolitej Polskiej, Oddział w Poznaniu:

(—) *Mikołaj Nader*
(—) *Stanisław Kostański*
(—) *Stanisław Tschuschke*
(—) *Jankowiak*
(—) *Bronisław Dubicki*

W obecności:

(—) *Julian Włodarczyk*
Inspektor Pracy.

Rejestruję. Poznań, dnia 21 marca 1939 r.
Nr rej. 104.

Inspektor Pracy X Okręgu:
(—) *dr Mroczkowski*

89.

ZARZĄDZENIE KOMISARZA DEMOBILIZACYJNEGO

dla obszaru województwa pomorskiego, z wyłączeniem powiatów: lipnowskiego, nieszawskiego, rypińskiego i włocławskiego, oraz dla obszaru powiatu działdowskiego

z dnia 9 maja 1939 r.

o nadaniu mocy obowiązującej orzeczeniu Komisji Pojednawczo-Rozjemczej w Toruniu z dnia 13 stycznia 1939 r., ustalającemu warunki pracy i płacy pracowników farmaceutycznych, zatrudnionych w aptekach na obszarze województwa pomorskiego, z wyłączeniem powiatów: lipnowskiego, nieszawskiego, rypińskiego i włocławskiego, oraz na obszarze powiatu działdowskiego.

Na podstawie § 23 rozporządzenia z dnia 3 września 1919 r. o przyjmowaniu i wydalaniu robotników podczas okresu demobilizacji gospodarczej (Dz. Ust. Rzeszy Niem. str. 1500) zarządzam co następuje:

§ 1.

Orzeczeniu Komisji Pojednawczo-Rozjemczej w Toruniu z dnia 13 stycznia 1939 r., ustalającemu warunki pracy i płacy pracowników farmaceutycznych, zatrudnionych w aptekach na obszarze województwa pomorskiego, z wyłączeniem powiatów: lipnowskiego, nieszawskiego, rypińskiego i włocławskiego, oraz na obszarze powiatu działdowskiego nadaję moc obowiązującą, poczynając od dnia 1 stycznia 1939 r.

Tekst orzeczenia podany jest w załączeniu do zarządzenia niniejszego.

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Zbiorze Układów Zbiorowych Pracy.

Komisarz Demobilizacyjny:
(—) *W. Prenier*

1 zał.

Zał. do zarz. Kom. Demobil. z dn. 9.V. 1939 r.

ORZECZENIE.

Komisja Pojednawczo-Rozjemcza w Toruniu, ustanowiona rozporządzeniem Ministra Opieki Społecznej z dnia 24 czerwca 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 331), działając na podstawie dekretu z dnia 23 grudnia 1918 r. o umowach zbiorowych, wydziałach robotniczych i pracowniczych oraz o rozjemstwie w zatargach pracy (Dz. Ustaw Rzeszy Niem. str. 1456) w celu załatwienia zatargu w sprawie ustalenia warunków pracy i płacy pracowników farmaceutycznych, zatrudnionych w aptekach na obszarze województwa pomorskiego, z wyłączeniem powiatów: lipnowskiego, nieszawskiego, rypińskiego i włocławskiego, oraz na obszarze powiatu działdowskiego z województwa warszawskiego — na posiedzeniach w dniach 20 grudnia 1938 r. i 13 stycznia 1939 r. w lokalu Inspekcji Pracy w Toruniu, ul. Kochanowskiego Nr 1, w składzie ustalonym zgodnie z § 15 dekretu z dnia 23 grudnia 1918 r.:

Przewodniczący: *inż. Zygmunt Humięcki,*

Ławnicy stali ze strony pracodawców:

Bolesław Szczuka i *Jan Karolczuk,*

Ławnik niestały ze strony pracodawców:

mgr Władysław Siuda,

Ławnicy ze strony pracowników:

Franciszek Szeliga i *Brunon Kirschnowski,*

Ławnik niestały ze strony pracowników:

mgr Wacław Domański,

ze strony pracodawców:

Polskie Powszechne Towarzystwo Farmaceutyczne, Okręg Pomorski w Grudziądzu, ul. 3 Maja Nr 37, w osobie *Zdzisława Rybickiego,* który był obecny na posiedzeniu Komisji tylko w dniu 20 grudnia 1938 r.,

ze strony pracowników:

Związek Zawodowy Farmaceutów — Pracowników Rzeczypospolitej Polskiej — Oddział Pomorski w Toruniu, ul. Wyczółkowskiego Nr 8, w osobach: *Jana Śmigaja* i *Anny Zygadłowiczówny*,

po zbadaniu całokształtu sprawy, przeprowadzeniu postępowania dowodowego, wysłuchaniu głosów stron, ustaleniu punktów spornych oraz po stwierdzeniu, że nie można doprowadzić stron prowadzących spór do ugody, na podstawie §§ 25 i 27 wyżej wspomnianego dekretu z dnia 23 grudnia 1918 roku,

orzekła:

§ 1.

Ustala się następujące minimalne stawki płac dla pracowników farmaceutycznych za miesiąc pracy:

Kategorie pracowników:	Klasyfikacja miejscowości		
	I	II	III
	Toruń, Gdynia, Bydgoszcz	Grudziądz, Inowrocław, Tczew, Starogard Wejherowo	Wszystkie pozostałe miejscowości
a) magistrowie farmacji:			
1. w I-szym półroczu pracy (praktyki)	zł 120.—	zł 108.—	zł 96.—
2. w II-im półroczu pracy (praktyki)	„ 160.—	„ 144.—	„ 128.—
3. w II-im roku pracy (praktyki)	„ 250.—	„ 225.—	„ 200.—
4. w III-im roku pracy (praktyki)	„ 320.—	„ 288.—	„ 256.—
5. w IV-tym roku pracy (praktyki)	„ 370.—	„ 333.—	„ 296.—
6. w V-tym roku pracy (praktyki)	„ 450.—	„ 405.—	„ 360.—
b) pomocnicy (asystenci) aptekarscy:			
minimum trzy lata praktyki (pracy)	„ 350.—	„ 315.—	„ 280.—

c) zarządzający apteką pobiera wynagrodzenie za pracę o 20% wyższe od stawki miesięcznej, jaka się mu z tytułu kwalifikacji należy, zgodnie z pkt. pkt. a i b niniejszego paragrafu.

Uwaga I-sza: Bezpłatna praktyka w aptekach jest niedopuszczalna.

Uwaga II-ga: Magistrom farmacji, posiadającym praktykę pomocnikowską, dolicza się do lat praktyki magistrowskiej lat trzy.

§ 2.

Dyżury nocne są płatne. Opłata za dyżur wynosi w poszczególnych klasach miejscowości: w I-szej 8 zł, w II-ej 5 zł, w III-ej 3 zł. Wszystkie apteki, na których ciąży utrzymywanie dyżurów nocnych, obowiązane są dostarczyć dla pełniących dyżury higienicznych pomieszczeń oraz czystej, indywidualnej pościeli.

§ 3.

Przyjmowanie i zwalnianie personelu, udzielanie urlopów wypoczynkowych, czas pracy oraz wszelkie świadczenia socjalne regulują postanowienia odnośnych ustaw i rozporządzeń.

§ 4.

Postanowienia orzeczenia niniejszego, korzystniejsze dla pracowników niż postanowienia indywidualnych umów o pracę, zastępują z mocy prawa odnośne postanowienia tych umów; jednak postanowienia indywidualnych umów o pracę korzystniejsze dla pracowników, niż postanowienia niniejszego orzeczenia pozostają w mocy.

§ 5.

Orzeczenie niniejsze obowiązuje od dnia 1 stycznia 1939 r. do dnia 31 grudnia 1939 r. O ile orzeczenie niniejsze nie zostanie wymówione przez którąkolwiek ze stron biorących udział w sporze na trzy miesiące przed ukończeniem ważności, tj. najpóźniej dnia 30 września każdego roku, przedłuża się takowe na rok następny i tak dalej z roku na rok.

§ 6.

Stronom pozostawia się termin do dnia 25 stycznia 1939 r. do oświadczenia, czy orzeczenie niniejsze przyjmują oraz termin do dnia 31 stycznia 1939 r. do złożenia wniosku, za pośrednic-

twem Komisji Pojednawczo-Rozjemczej w Toruniu, celem nadania temu orzeczeniu mocy obowiązującej przez Komisarza Demobilizacyjnego.

Toruń, dnia 13 stycznia 1939 r.

Przewodniczący:

(—) *inż. Zygmunt Humięcki*

Ławnicy ze strony pracodawców:

(—) *Bolesław Szczuka* (—) *Jan Karolczak*
(—) *Władysław Siuda*

Ławnicy ze strony pracowników:

(—) *Franciszek Szeliga* (—) *B. Kirschnowski*
(—) *Wacław Domański*

90.

ORZECZENIE

Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej z dnia 26 kwietnia 1939 r., ustalające warunki pracy i płacy dla dozorców domowych na obszarze m. Wielunia na rok 1939/40.

Nadzwyczajna Komisja Rozjemcza, powołana decyzją Okręgowego Inspektora Pracy III Okręgu w Łodzi z dnia 23 marca 1939 r. Nr 130/Wieluń-9, na podstawie ustawy z dnia 16 maja 1922 r. w przedmiocie powołania Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy właścicielami nieruchomości miejskich a dozorcami domowymi (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 324) oraz art. 113 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej (Dz. U. R. P. Nr 110, poz. 976), w celu załatwienia zatargu zbiorowego pomiędzy właścicielami nieruchomości a dozorcami domowymi w Wieluniu, na posiedzeniu w dniu 26 kwietnia 1939 r. w lokalu Starostwa Powiatowego w Wieluniu w składzie:

Przewodniczący: *inż. Jan Hewryk,* inspektor pracy 18 obwodu w Pabianicah — jako przedstawiciel Ministerstwa Opieki Społecznej,

Członkowie: *Tadeusz Kiepurski,* sędzia Sądu Grodzkiego w Wieluniu — jako przedstawiciel Ministerstwa Sprawiedliwości i
Władysław Krzyżanowski, wicestarosta powiatowy w Wieluniu — jako przedstawiciel Ministerstwa Spraw Wewnętrznych,

po wysłuchaniu przedstawicieli Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości i Związku Robotników Dozorców Domów, Służby Domowej i Pokrewnych Zawodów, Oddział w Wieluniu oraz biorąc pod uwagę ogólne położenie stron w chwili obecnej,

orzekła:

§ 1.

Orzeczenie niniejsze dotyczy z jednej strony wszystkich właścicieli, dzierżawców, użytkowników, posiadaczy umownych lub faktycznych, zarządców nieruchomości w Wieluniu, nazywanych dalej pracodawcami, i z drugiej strony wszystkich dozorców domowych w Wieluniu, nazywanych dalej dozorcami.

§ 2.

Za dozorcę w rozumieniu niniejszego orzeczenia uważa się każdą osobę pełnoletnią bez względu na płeć, którą pracodawca dopuścił do pracy w charakterze dozorcy. Dozorcą może być osoba, która co najmniej jeden rok zamieszkuje stale w Wieluniu i na objęcie stanowiska dozorcy została skierowana przez agendy spełniające czynności zlecone przez Wojewódzkie Biuro Funduszu Pracy w Łodzi lub Społeczne Biuro Pośrednictwa.

§ 3.

Wszystkie prace dozorcy, wynikające z jego obowiązków, może dozorca wykonywać osobiście lub przez zdolnych do ich wykonywania członków rodziny.

Jeżeli z jakichkolwiek powodów dozorca ani nikt z członków jego rodziny nie może zastępczo wykonywać obowiązków

dozorcy, wówczas za zgodą pracodawcy dozorca ma prawo pełnić swe obowiązki przez zdolnego do ich wykonywania zastępcę, najętego przez siebie spośród innych osób.

§ 4.

Zawarcie umowy o pracę następuje na piśmie, ustnie lub przez dopuszczenie do pracy w charakterze dozorcy w ciągu 14 dni.

Umowa na próbę lub na czas określony winna być zawarta na piśmie, w przeciwnym bowiem razie należy uważać umowę jako zawartą na czas nieokreślony.

Okres próbny nie może trwać dłużej niż miesiąc.

§ 5.

Orzeczenie niniejsze stanowi podstawę do zawierania indywidualnych umów o pracę.

Postanowienia umowy indywidualnej, zawierające warunki mniej korzystne dla dozorcy, niż ustalone w niniejszym orzeczeniu, ulegają z mocy prawa zastąpieniu przez odnośne postanowienia niniejszego orzeczenia.

Postanowienia umowy indywidualnej, zawierające warunki korzystniejsze dla dozorcy, niż ustalone w niniejszym orzeczeniu, pozostają w mocy.

§ 6.

Rozwiązanie umowy o pracę, zawartej na czas nieokreślony, może nastąpić dwa razy do roku w dniu 31 marca i 30 czerwca, po uprzednim co najmniej trzymiesięcznym wypowiedzeniu.

Wypowiedzenie umowy winno nastąpić najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca kalendarzowego, poprzedzającego okres wypowiedzenia.

§ 7.

Każda ze stron ma prawo z ważnych powodów lub z winy przeciwnej strony niezwłocznie rozwiązać umowę o pracę przed upływem terminu umowy i bez zachowania okresu wypowiedzenia.

Ważnymi powodami rozwiązania umowy o pracę są okoliczności, które sprawiają, że nie można zgodnie z wymaganiami dobrej wiary i ze względu na dobre obyczaje żądać od strony, aby pozostawała z drugą stroną w stosunku pracy.

§ 8.

Pracodawca może rozwiązać umowę o pracę z winy dozorcy zwłaszcza w przypadkach następujących:

a) w razie jeżeli dozorca lub jego domownicy dopuszczają się względem pracodawcy, swych przełożonych lub względem członków rodziny pracodawcy lub przełożonych czynnych zniewag lub ciężkich obraz,

b) w razie jeżeli dozorca mimo upomnienia nie zachowuje przepisów niezbędnych dla zapewnienia warunków bezpieczeństwa i higieny w nieruchomości oddanej jego pieczy jako dozorcy domowemu,

c) w razie gdy dozorca odmawia wykonywania istotnych obowiązków, wynikających z umowy o pracę lub postanowień orzeczenia niniejszego.

§ 9.

Dozorca może rozwiązać umowę o pracę z winy pracodawcy zwłaszcza w przypadkach następujących:

a) w razie jeżeli pracodawca, jego domownicy lub zastępcy dopuszczą się względem dozorcy lub członków jego rodziny czynnych zniewag lub ciężkich obraz,

b) w razie jeżeli pracodawca, jego domownicy lub zastępcy dopuszczą się względem dozorcy lub członków jego rodziny czynów, które sprzeciwiają się prawu lub dobrym obyczajom, bądź też nakłaniają ich do takich czynów,

c) w razie gdy pracodawca nie wykonywa istotnych zobowiązań względem dozorcy, wynikających z umowy o pracę lub postanowień orzeczenia niniejszego.

§ 10.

Prawo rozwiązania umowy z ważnego powodu lub z winy przeciwnej strony wygasa, jeżeli strona nie dokonała rozwiązania umowy w ciągu dwóch tygodni od powzięcia wiadomości o okolicznościach, uprawniających ją do niezwłocznego rozwiązania umowy.

§ 11.

Jeżeli pracodawca rozwiązał umowę o pracę przed upływem jej terminu lub bez zachowania obowiązującego okresu wypowiedzenia bez okoliczności, uprawniających go do niezwłocznego rozwiązania umowy, albo gdy rozwiązanie umowy o pracę nastąpiło z winy pracodawcy, dozorca zachowuje prawo do wszystkich świadczeń aż do czasu wygaśnięcia umowy lub na czas, jaki by upłynął do zakończenia stosunku pracy przez należyte wypowiedzenie umowy ze strony pracodawcy.

§ 12.

Nie może być powodem rozwiązania umowy o pracę:

a) choroba dozorcy, trwająca do trzech miesięcy, o ile członkowie rodziny chorego spełniają zastępczo jego obowiązki,
b) należenie dozorcy do związku dozorców domowych,
c) dochodzenie przez dozorcę swoich praw, wynikających z niniejszego orzeczenia.

§ 13.

Wypowiedzenie umowy o pracę winno być dokonane na piśmie w formie następującej:

a) przez odpowiednią adnotację w książeczce obrachunkowej,
b) pismem poleconym,
c) aktem rejentalnym.

§ 14.

Pracodawca jest obowiązany przed usunięciem dozorcy z mieszkania służbowego na skutek zakończenia stosunku służbowego z jakiegokolwiek powodu wypłacić dozorcy całą należność za pracę i wydać mu świadectwo pracy oraz inne jego dokumenty, jakie posiada w swym przechowaniu.

Świadectwo winno zawierać dane, dotyczące rodzaju i czasu pracy. W świadectwie nie wolno zamieszczać żadnych znaków ani uwag, które by mogły utrudniać dozorcy otrzymanie innego zatrudnienia.

§ 15.

W razie śmierci dozorcy rodzinie zmarłego dozorcy, zamieszkującej razem z nim, przysługuje prawo zajmowania mieszkania w ciągu trzech miesięcy, licząc od pierwszego dnia następnego miesiąca od daty zgonu.

W razie śmierci dozorcy, który pracował u danego pracodawcy lub w danej nieruchomości przynajmniej lat 10, rodzina zmarłego, mająca ustawowe prawo do utrzymywania i przez niego utrzymywana, winna otrzymać od pracodawcy odprawę w wysokości jednomiesięcznego ostatnio pobieranego wynagrodzenia.

Jeżeli natomiast powyższy stosunek pracy trwał przynajmniej lat 20, odprawa winna wynosić dwumiesięczne ostatnio pobierane wynagrodzenie.

§ 16.

Pracodawca obowiązany jest po rocznym trwaniu stosunku pracy udzielić dozorcy jednotygodniowego, a po trzech latach pracy dwutygodniowego płatnego urlopu.

Wynagrodzenie zastępcy wypłaca pracodawca.

Dozorca traci prawo do urlopu, jeżeli sam rozwiązał umowę o pracę lub jeżeli rozwiązanie umowy nastąpiło z jego winy bez uprzedniego wymówienia.

Urlop winien być udzielony dozorcy w czasie między 1-szym maja a 30-tym września.

§ 17.

Każdy pracodawca jest obowiązany w terminie do dnia 15 maja 1939 r. obecnie zatrudnionemu dozorcy, a nowoprzyjętemu dozorcy w ciągu 14 dni od daty przyjęcia go do pracy, wydać książeczkę obrachunkową.

Książeczka obrachunkowa jest własnością dozorcy, który przechowuje ją u siebie i w celu wpisania danych przedkłada ją pracodawcy.

W razie zagubienia książeczki obrachunkowej przez dozorcę w czasie trwania stosunku pracy dozorca winien otrzymać od pracodawcy nową książeczkę obrachunkową za potrąceniem rzeczywistych kosztów książeczki.

W książeczce obrachunkowej winny być wpisywane wszelkie dane, dotyczące przebiegu pracy, każdorazowych wypłat, a szczególnie winny być wpisane:

a) imię, nazwisko i adres właściciela nieruchomości oraz pracodawcy, jeśli nim nie jest jednocześnie sam właściciel,
b) imię, nazwisko i adres dozorcy oraz adres posesji obsługiwanej przez dozorcę,
c) data rozpoczęcia pracy przez dozorcę,
d) charakter zawartej umowy (na czas określony, na czas nieokreślony),
e) wyszczególnienie świadczeń udzielanych dozorcy w naturze i w gotówce,
f) spis wydanego dozorcy sprzętu (narzędzi pracy),
g) podpisy pracodawcy i dozorcy.

§ 18.

W razie zmiany pracodawcy nowy pracodawca wstępuje mocą samego prawa w stosunki, wynikające z umowy o pracę.

§ 19.

Dozorca jest obowiązany:
a) dbać o nieruchomość powierzoną jego opiece,
b) o wszelkich wiadomych mu uszkodzeniach w danej nieruchomości winien donieść w możliwie najkrótszym czasie swemu pracodawcy i osobom zainteresowanym,
c) wykonywać sumiennie i troskliwie wszelkie zarządzenia i zlecenia, wchodzące w zakres jego obowiązków jako dozorcy, a wydane przez jego przełożonych,
d) dbać o utrzymanie porządku i czystości w powierzonej mu nieruchomości,
e) przestrzegać przepisów sanitarno-porządkowych, obowiązujących na terenie m. Wielunia, a dotyczących nieruchomości,
f) dbać o całość urządzeń wodociągowych, elektrycznych i innych, znajdujących się na terenie nieruchomości.

§ 20.

Wywóz śmieci, czyszczenie dołów kloacznych nie należy do obowiązków dozorcy domowego.

Jeżeli dozorca wykonywa te czynności, to powinien otrzymywać za to osobne wynagrodzenie, którego wysokość strony winny z góry ustalić w drodze dobrowolnej umowy.

§ 21.

Dozorca ani członek rodziny nie są obowiązani do:

a) wykonywania osobistych posług pracodawcy,

b) wykonywania robót na rzecz pracodawcy.

Za wszelkie tego rodzaju prace dozorca lub członkowie jego rodziny winni otrzymywać osobne wynagrodzenie, którego wysokość winny strony ustalić z góry w drodze dobrowolnej umowy.

§ 22.

Dozorca otrzymuje bezpłatnie mieszkanie służbowe z prawem używalności góry do suszenia bielizny i piwnicę lub komórkę na węgiel i inne potrzeby domowe .

Mieszkanie służbowe dozorcy winno odpowiadać wymaganiom sanitarnym i przepisom prawa budowlanego, a w szczególności winno być dostatecznie obszerne, wysokie, suche, widne, zaopatrzone w kuchenkę, podłogi winny być drewniane, gładkie, szczelne, mieszkanie winno możliwie znajdować się na parterze i blisko bramy.

Dostęp do mieszkania służbowego dozorcy winien być wygodny i widny. W razie braku oświetlenia naturalnego należy dostęp oświetlić światłem sztucznym na koszt pracodawcy.

Przynajmniej raz na rok, najpóźniej do 1 lipca, mieszkanie służbowe dozorcy winno być odświeżone, a w razie potrzeby wyremontowane.

Odświeżenie oraz wszelkie reperacje w mieszkaniu służbowym dozorcy winny być dokonane na koszt pracodawcy. Dozorca obowiązany jest dbać o czystość i należyty stan swego mieszkania, w przeciwnym razie sam będzie ponosić koszty remontu.

Trzymanie żywego inwentarza w mieszkaniu służbowym dozorcy jest wzbronione. Jeżeli dozorca zajmuje mieszkanie, nie odpowiadające wymaganiom niniejszego paragrafu i nie nadające się do zamieszkania, wówczas pracodawca winien zmienić mieszkanie dozorcy, a w razie braku wolnego odpowiedniego mieszkania zmiana mieszkania dozorcy winna nastąpić przy wyprowadzeniu się lokatora z odpowiedniego mieszkania.

W razie niemożności oddania dozorcy odpowiedniego mieszkania służbowego pracodawca obowiązany jest do wypłacenia dozorcy równoważnika gotówkowego w wysokości 10 zł miesięcznie, płatnych z góry najpóźniej do dnia 5 każdego miesiąca.

§ 23.

Nowowstępujący dozorca winien otrzymać mieszkanie służbowe zupełnie wyremontowane i odświeżone.

§ 24.

Jeżeli na danej posesji jest założona instalacja elektryczna oświetleniowa, to instalacja ta winna być doprowadzona do mieszkania służbowego dozorcy na koszt pracodawcy. Dozorca korzysta z oświetlenia bezpłatnie przy użyciu jednej żarówki o mocy 25 watt na każdą izbę. Przy użyciu żarówek o większej mocy lub w ilości ponad jedną na każdą izbę dozorca płaci za różnicę zużytej energii i energii, jaką zużyłby przy użyciu żarówki o mocy 25 watt na każdą izbę.

W razie braku instalacji elektrycznej pracodawca obowiązany jest do wydawania bezpłatnie nafty w ilości 2 litrów miesięcznie w miesiącach od kwietnia do września włącznie i po 3 litry miesięcznie w pozostałych miesącach.

§ 25.

Pracodawca obowązany jest do wydania dozorcy bezpłatnie wszelkiego sprzętu potrzebnego mu do pracy, wchodzącej w zakres jego obowiązków. W zamian za zwrócony zużyty sprzęt dozorca winien otrzymać od pracodawcy nowy sprzęt.

§ 26.

Dozorcy nie wolno przyjmować bez zgody pracodawcy na mieszkanie sublokatorów lub na noclegi osób postronnych.

Pracodawca nie może zmuszać dozorcy do przyjmowania sublokatorów.

§ 27.

Oprócz świadczeń, określonych niniejszym orzeczeniem, dozorca winien otrzymać wynagrodzenie zasadnicze w gotówce, płatne z dołu, najpóźniej do dnia 5 każdego następnego miesiąca, w wysokości odpowiadającej co najmniej normom określonym niniejszym orzeczeniem.

Wynagrodzenie zasadnicze otrzymuje dozorca zależnie od liczby izb mieszkalnych. Wysokość wynagrodzenia zasadniczego otrzymuje się mnożąc odpowiednią płacę za jedną izbę mieszkalną przez liczbę izb mieszkalnych w danej nieruchomości. Za izbę mieszkalną uważa się każde pomieszczenie, posiadające okno z bezpośrednim światłem, a więc pokoje, kuchnie, sklepy, pracownie oraz izby mieszkalne w suterenach i na poddaszu, wyłączając spiżarnie, klozety, przedpokoje, łazienki, korytarze, schowanka, wewnętrzne klatki schodowe, mieszkanie służbowe dozorcy oraz pralnie.

§ 28.

Wynagrodzenie zasadnicze oblicza się według następującej tabeli płac zasadniczych od jednej izby mieszkalnej w stosunku miesięcznym w groszach z tym zastrzeżeniem, że najmniejsze wynagrodzenie w każdej następnej grupie nie może być mniejsze od największego wynagrodzenia w poprzedniej grupie i że wynagrodzenie zasadnicze nie może być mniejsze od 6 zł miesięcznie bez względu na ilość izb mieszkalnych.

L. p.	Ilość izb mieszkalnych	Płaca zasadnicza za 1-ą izbę
1.	do 10	80 gr
2.	11 — 20	60 „
3.	21 — 30	50 „
4.	31 — 40	45 „
5.	ponad 40	40 „

§ 29.

Oprócz wynagrodzenia zasadniczego dozorca winien otrzymywać następujące dodatki miesięczne, płatne jednocześnie z wynagrodzeniem zasadniczym:

a) za ręczne pompowanie wody bez względu na liczbę izb mieszkalnych po 50 gr miesięcznie od jednej izby;
b) za obsługę motoru elektrycznego po 20 gr miesięcznie od jednej izby; za mieszkanie, niekorzystające z wody pompowanej, nie przysługuje dozorcy wynagrodzenie za pompowanie wody; jeżeli dozorca nie pompuje wody ręcznie lub mechanicznie, wynagrodzenie za te czynności mu nie przysługuje;
c) dozorca domu o dwóch frontach i domu narożnego otrzymuje dodatek wysokości co najmniej 2 zł miesięcznie.

§ 30.

Za sprzątanie placów, dróg, ulic przylegających do placów niezabudowanych dozorca winien otrzymywać osobne wynagrodzenie, którego wysokość winny strony ustalić z góry w drodze dobrowolnej umowy.

§ 31.

Umowy, na mocy których dozorca celem uzyskania posady lub otrzymania nadal stosunku pracy pożycza, daje na

przechowanie lub użytkowanie jakiekolwiek wartości pracodawcy lub osobie działającej z nim w porozumieniu, są nieważne.

Wartości pobrane od dozorcy przez pracodawcę lub jego zastępcę pod jakimkolwiek bądź pozorem należy uważać za kaucje, które podlegają w całości przepisom rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 18 maja 1927 r. o kaucjach składanych w związku z umową o pracę (Dz. U. R. P. Nr 46, poz. 409).

§ 32.

Orzeczenie niniejsze obowiązuje od dnia 1 kwietnia 1939 r. do dnia 31 marca 1940 r. z tym, że o ile żadna ze stron zainteresowanych za pośrednictwem organizacji, reprezentujących te strony, nie zgłosi sprzeciwu przeciwko dalszemu stosowaniu postanowień niniejszego orzeczenia na 3 miesiące przed upływem określonego terminu, wówczas orzeczenie niniejsze obowiązywać będzie nadal z warunkiem trzymiesięcznego wymówienia, które winno się kończyć ostatniego dnia miesiąca.

§ 33.

Za organizacje, reprezentujące strony w rozumieniu niniejszego orzeczenia, należy uważać z jednej strony Stowarzyszenie Właścicieli Nieruchomości m. Wielunia z siedzibą w Wieluniu, przy ul. Barycz 3, i z drugiej strony — Związek Robotników Dozorców Domów, Służby Domowej i Pokrewnych Zawodów, Oddział w Wieluniu, z siedzibą w Wieluniu, przy ul. Podwale 15.

Wieluń, dnia 26 kwietnia 1939 r.

Przewodniczący Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej:
(—) *inż. J. Hewryk*
Inspektor Pracy 18 Obwodu w Pabianicach

Członkowie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej:

(—) *T. Kiepurski*
kierownik Sądu Grodzkiego
w Wieluniu

(—) *W. Krzyżanowski*
wicestarosta powiatowy
w Wieluniu

TŁOCZONO Z POLECENIA MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ.

ZAMÓWIENIA I WPŁATY NALEŻY KIEROWAĆ POD ADRESEM MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ, WARSZAWA UL. DŁUGA 38/40.

Drukarnia Państwowa Nr 107362. 12.V.1939. 1000.

Prenumerata roczna 20 zł. **Cena niniejszego numeru 45 gr**